

Opinie

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Optimisme over Trump is misplaatst

Het is onverantwoord om Trumps presidentschap van leugens en haatzaaiërij te vergoelijken, schrijft *Frans Verhagen* in een reactie op Charles Groenhuijsen. „De democratie en de rechtsstaat zijn geen geintjes.”

✎ Frans Verhagen ⌚ 19 januari 2018 om 17:27

President Trump komt aan op vliegveld Piedmont Triad International in Greensboro, North Carolina.

Foto Brendan Smialowski / AFP 📷

Van optimisme en goed nieuws heeft Charles Groenhuijsen zijn werkterrein

gemaakt. Zeker, dat Donald Trump de wereld nog niet heeft opgeblazen is welkom nieuws, iedere dag weer. Maar met zijn conclusie dat er afgezien van de tweets weinig verschil is tussen Obama en Trump maakt hij een karikatuur van beide presidenten en miskent hij het gevaar van Trumps presidentschap.

Inderdaad heeft Trump zijn meest krasse dreigingen niet uitgevoerd. Er rollen geen treinen met illegalen richting Mexicaanse grens. De handelsoorlog met China is (nog) niet begonnen. NAFTA is (nog) niet opgezegd, de NAVO bestaat nog. Het nucleaire akkoord met Iran is nog niet gestorven en Trumps Poetin-liefde is gefnuikt. De economie bloeit, met als grootste risico oververhitting door de onnodige stimulans via de belastingwet.

Frans Verhagen is journalist. Zijn nieuwe boek *Begrijp jij Amerika nog?* verschijnt deze maand.

Lees hier het opiniestuk van Charles Groenhuijsen: **Zonder Twitter is Trump niet zo spectaculair.**

Maar intussen richt Trump grote schade aan. Zijn regering zit vol met cynische opposanten van hun eigen departement of bureau. Op Milieu zit een industrilobbyist, op Binnenlandse Zaken een natuurhater, op Onderwijs een vijand van openbaar onderwijs en op Wetenschap zit niemand. Trumps minister van Justitie heeft burgerrechten op een laag pitje gezet en treedt niet meer op tegen pogingen om kiezers uit te sluiten. De minister van Buitenlandse Zaken jaagt professionele diplomaten weg. Trump schrapte honderden regels die de Amerikaanse economische jungle nog enigszins in toom hielden. Benoemingen blijven uit, de overheid is een half bemand spookschip.

De wreedheid van deze regering, nu innig omarmd door de Republikeinse Partij, is onthutsend. Wat zijn dit voor mensen die burgers hun ziektekostenverzekering afnemen, zieke kinderen in de steek laten, dreigen

800.000 in Amerika opgegroeide ‘Dreamers’ het land uit te gooien, het water vervuilen, natuurgebieden kapotmaken en de drugs crisis negeren, en wel de belastingen voor de rijken verlagen en de zakken vullen van de president, zijn familie en een groot aantal senatoren? Je associeert het eerder met een van de landen die Trump vorige week zo gratis beledigde. Deze president speelt met de levens van de meest kwetsbare burgers.

“*Trump is een gewetenloze leugenaar, een manipuleerder eerste klas*”

De uitholling van het ambt van president is adembenemend. De stelling dat Trump verfrissend recht voor zijn raap is en zegt wat menigeen bij de borrel debiteert, miskent de rol van presidenten. De prijs voor elk gebrek aan elementaire beschaving is dat het ambt zijn aanzien verliest. Zonder gezag heeft een president niets te betekenen. Trumps racisme splijt het land. Hij claimt geen racist te zijn, maar zijn beleid en zijn uitingen weerspreken dat. Van Charlottesville tot *The Daily Stormer*, een neonazi-orgaan, zien de xenofoben, racisten en *white supremacy*-promotors een bondgenoot. Trump geeft hun legitimiteit. „Ik ben geen racist” heeft de waarde van Nixons „*I am not a crook*”.

Groenhuijsen rept niet over Trumps tirades tegen de rechterlijke macht, de ondermijning van de vrije pers en de vergiftiging van het publieke debat. Niet over Trumps autoritaire aanvechtingen, niet over het tegen elkaar opzetten van bevolkingsgroepen. Hij noemt het welverdiende verlies van Clinton, maar negeert de schandelijke aard van Trumps campagne. Niets over Trumps weigering legitieme oppositie te accepteren, niets over zijn obsessie met Hillary Clinton en Barack Obama.

Dit is allemaal geen „politieke malligheid” en „jokebrokkerij”, zoals Groenhuijsen vergoelijkend schrijft. Trump is een gewetenloze leugenaar, een manipuleerder eerste klas. Een machtig man kan de verantwoordelijkheid voor zijn publieke uitingen niet ontlopen. Trump tweet niet gewoon, hij verspreidt haatzaaiende oplichterij, een voorbeeld dat zijn ambassadeur in Nederland braaf volgt.

Ah, zegt Groenhuijsen, maar „het systeem van *checks and balances* werkt”. Rechters blokkeerden Trumps slechtste initiatieven. Het Congres deed niet wat

hij wilde. Zeker, rechters verdienen bewondering. Maar het Congres als tegenmacht? Drie senatoren hielden de afschaffing van Obamacare tegen, maar ze gingen alsnog door de pomp met belastingwetgeving die het fundament onder Obamacare wegsloeg.

We zagen een jaar waarin de van een moreel kompas verstoken Republikeinse politici zich voegden naar de grillen van hun president en het voorzichtige tut-tut bij zijn grootste excessen fluks inslikten. De controlerende taak van het Congres wordt niet uitgevoerd. Ministers tonen zich beschamende vleiers, een koor van kruipers gedirigeerd door de vicepresident.

Er is geen sprake van een progressieve oppositie, meent Groenhuijsen. Dat lijkt me een misvatting. In dit stadium, met Washington in Republikeinse handen, drie jaar voor de volgende presidentsverkiezingen, is het ontbreken van een antwoord op Trump op federaal niveau niet zo vreemd. Laat hem eerst maar zijn eigen mislukkingen creëren.

Curieus genoeg is Groenhuijsen in dit deel van zijn verhaal onnodig pessimistisch. Hier ligt het goede nieuws een paar lagen dieper. Er zijn staten die hun eigen beleid voeren, Californië, New York en New Jersey voorop. Er zijn talloze organisaties actief op lokaal en staatsniveau, talloze kiezers zijn gemotiveerd om de erosie van de rechtsstaat en de morele uitholling van het presidentschap te keren. Trump heeft hen wakker geschud.

Het slagveld overziend, begrijp ik niet goed wat de mensen bezielt die Trumps

EÉN JAAR TRUMP

Deze week extra aandacht voor Donald Trump, die op 20 januari één jaar president is. Lees meer van deze serie:

- [‘Die stem op Trump was onze middelvinger naar de wereld’](#), Guus Valk spreekt Trump-kiezers in Pennsylvania
- [Veel kabaal, maar wat heeft hij nu veranderd?](#), over de invloed van Trump op de wereldpolitiek
- [Donald Trump in 25 vragen](#), Quiz
- [‘Clinton zou een ramp zijn geweest’](#), NRC-redacteur Emilie van Outeren interviewt haar neef, een fanatiek Trump-aanhanger

presidentschap bagatelliseren. In de zomer van 2016 boden ze ons het vooruitzicht op een keurige kandidaat en een jaar geleden voorzagen ze een presidentiële president. Het vereist echter hogere evenwichtskunst om de idealen die Amerika vertegenwoordigt in evenwicht te brengen met de harde werkelijkheid van Trumps presidentschap. De democratie en de rechtsstaat zijn geen geintjes, ze zijn kwetsbare goederen en de olifant die Donald Trump is, richt grote schade aan.

We raken gewend aan Trumps lage niveau, onze verwachtingen van de Verenigde Staten zijn naar beneden bijgesteld. De schade is blijvend, de gevaren daarvan kunnen niet vaak genoeg benoemd worden.”

e schade is blijvend, de gevaren daarvan kunnen niet vaak genoeg benoemd worden.”

TWEET